

Co dokładnie uchwalił Komitet ITRE w dniu 28 lutego 2012 r. w sprawie wycofania uprawnień do emisji z EU ETS

Pozornie wygląda na to, że głosowanie w Komisji Przemysłu, Badań i Energii Parlamentu Europejskiego (ITRE) w dniu 28 lutego 2012 r. niewiele zmieniło jeżeli chodzi o bezpośredni i natychmiastowy wpływ na uczestników rynku emisji.

Jednakże analiza dokładnych zapisów uchwały ITRE oraz uwzględnienie kontekstu funkcjonowania procedur organów Unii Europejskiej wskazuje, iż rusza i rozpędza się machina, która potem może być trudno zatrzymać.

Na końcu zaś może się okazać, iż polscy emitenci staną w obliczu znacznie wyższych cen uprawnień do emisji i na tym etapie niewiele można już na to poradzić.

Niskie ceny uprawnień do emisji stały się przyczyną niepokoju w bardzo wielu gremiach europejskich i wielu propozycji lub wręcz żądań pod adresem polityków unijnych, aby wdrożyć ręczną interwencję na rynku w celu zwiększenia ceny uprawnień do emisji.

W ostatnim czasie ceny uprawnień do emisji CO₂ spadły mniej więcej o połowę. Interesujące jest, iż nawet decyzja podjęta przez Niemcy o wycofaniu się z energetyki jądrowej, co w naturalny sposób zwiększa zapotrzebowanie na energię produkowaną z węgla i popyt na uprawnienia, nie zdołała znacząco zwiększyć ceny uprawnień do emisji CO₂. Wiele jest przyczyn które spowodowały aktualną sytuację na tym rynku. Nie jest przedmiotem tego artykułu analiza przyczyn tych tendencji.

Sytuacja ta spowodowała jednak, iż poczynając od grudnia ubiegłego roku, kiedy to Komisja ds. Środowiska Parlamentu Europejskiego podjęła swoją uchwałę w sprawie propozycji ograniczenia liczby uprawnień do emisji dostępnych w systemie trzecim okresie rozliczeniowym, coraz liczniejsze są głosy wśród polityków europejskich, iż należy podjąć środki interwencyjne w europejskim systemie handlu emisjami, aby przywrócić pierwotną równowagę (lub stopień zakładanej nierównowagi) podaży i popytu na uprawnienia do emisji.

Często powtarzalną cyfrą jest tutaj 1 400 000 000 uprawnień do emisji które zdaniem wnioskodawców powinny być wycofane z systemu od trzeciego okresu rozliczeniowego tj. 2013 r.

Z punktu widzenia uwarunkowań realizacyjnych takiej propozycji stanowi ona jednak pułapkę koncepcyjną, bowiem jeżeli założymy, iż system handlu emisjami jest systemem rynkowym i ceny są kształtowane przez rynek (a takie założenia były wypisane na sztańcach systemów cap-and-trade, do których rzekomo ma należeć EU ETS), politycy nie powinni ręcznie interweniować w mechanizmy rynkowe.

Pomijając powyższe kwestie, które zostaną zapewne rozstrzygnięte próbą sił europejskich kluczowych graczy, w tym momencie sugerowałbym skupić się na dokładnej analizie brzmienia uchwały podjętej przez ITRE 28 lutego 2012 r.

Dostępne publikacje prasowe bagatelizują temat podkreślając długą drogę legislacyjną dla ww. propozycji oraz rzekomą „miętkość” sformułowań.

Należy pamiętać jednak, iż omawiana decyzja ITRE to już drugi po grudniowej uchwale Komisji Środowiska (ENVI) formalny dokument wnioskujący o gruntowną reformę EU ETS.

Głosowanie jakie miało miejsce 28 lutego 2012 r. w Komitecie ITRE formalnie dotyczyło propozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego oraz Rady w sprawie efektywności energetycznej oraz uchylającej Dyrektywę 2004/8.

Kompromisowa poprawka 18. wprowadziła zmiany między innymi do artykułu 19. ustęp 5 propozycji tej dyrektywy brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Europejską

Już ww. wcześniejsza propozycja Komisji Europejskiej w sprawie dyrektywy o efektywności energetycznej (EED) zawierała zapis zobowiązujący Komisję Europejską do monitorowania wpływu tej dyrektywy na dyrektywę o handlu emisjami (2003/87/WE), na dyrektywę 2009/28/WE oraz dyrektywę 2010/31/W E. Uchwała podjęta 28 lutego 2012 r. przez ITRE wprowadziła jednak kilka istotnych zmian do tego zapisu. Okoliczność, iż Komitet ITRE dodał zapis, iż monitorowanie powinno być "ważne" można bagatelizować. Nie można tego jednak powiedzieć o pozostałych poprawkach zgłoszonych przez ITRE.

Po pierwsze – wyżej wymieniony dokument zobowiązuje Komisję Europejską do przedłożenia nie później do 30 czerwca 2013 r. propozycji dostosowania do EED Decyzji o wspólnym wysiłku (Decyzja nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych).

Po drugie - Komisja została zobowiązana do przedłożenia tak szybko jak to możliwe lecz nie później niż do daty wejścia w życie proponowanej dyrektywy o efektywności energetycznej, raportu dla Parlamentu Europejskiego oraz Rady, którego przedmiotem powinno być zbadanie, między innymi, wpływu dyrektywy na zachęty do inwestycji w technologie niskoemisyjne oraz ryzyko tak zwanego „wycieku emisji” (carbon leakage).

Po trzecie - i to może jest jedna z najważniejszych informacji, Komisja została zobowiązana do zmiany „jeżeli będzie to właściwe” rozporządzenia o aukcjach uprawnień do emisji (1031/2010), w celu zastosowania odpowiednich środków, które mogą obejmować wycofanie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji. Środek, o którym mowa, stosownie do uchwały ITRE powinien być zastosowany przed rozpoczęciem trzeciego okresu rozliczeniowego.

Po czwarte - Komisja została zobowiązana do uważnego monitorowania wpływu implementacji dyrektywy o efektywności energetycznej na sektory przemysłowe, w

szczegółności na te które są eksponowane na istotne ryzyko wycieku emisji (carbon leakage).

Komisja została zobowiązana do zaproponowania w odpowiednich przypadkach do trzydziestego pierwszego grudnia 2015 r. środków zapewniających, iż postanowienia dyrektywy o efektywności energetycznej nie będą przeszkadzać rozwojowi tych sektorów.

Odnosnie wycofania uprawnień do emisji z systemu ETS od 2013 r. w oparciu o powyższe zapisy można wnioskować, iż:

1. instrumentem legislacyjnym, mającym służyć do realizacji powyższego celu jest rozporządzenie Komisji nr 1031/2010 z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (DZ.U. UE L 302, 18.11.2010, s. 1 ze zm.);
2. Komisja została zobowiązana do zmiany tego rozporządzenia „jeżeli będzie to właściwe” i biorąc pod uwagę obecną sytuację na rynku emisji, ocenić należy, iż ryzyko takiej kwalifikacji przez Komisję jest wysokie;
3. konkretne środki legislacyjne, które może zastosować Komisja Europejska nie zostały sprecyzowane, tym samym ich potencjalny katalog jest otwarty (jedynym instrumentem wymienionym z nazwy jako mieszczącym się w dopuszczalnym katalogu jest „wycofanie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji”);
4. stosownie do uchwały ITRE środki, o których mowa, powinny być zastosowane przed rozpoczęciem trzeciego okresu rozliczeniowego - czyli w praktyce jeszcze w roku 2012.

Powyższe kwestie obejmują jedynie drobny wycinek poprawek do dyrektywy o efektywności energetycznej zaproponowanych przez ITRE. Dla zainteresowanych podaję link do strony Parlamentu Europejskiego gdzie zamieszczona jest dokumentacja źródłowa (w języku angielskim) - <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/ITRE/subject-files.html?id=20111024CDT30119>.

Wg opublikowanego na tej stronie harmonogramu prac nad dyrektywą czeka nas jeszcze w tej sprawie ponowne głosowanie (końcowe) w Komitecie ITRE w dniu 8 maja 2012 r., głosowanie na forum całego Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2012 r. oraz głosowanie w Radzie Unii Europejskiej. Tak więc dalsza procedura jest jeszcze obszerna, tym niemniej, jak widać, ranga omawianych zagadnień jest tak znacząca, iż wymaga ścisłego monitoringu działań legislacyjnych.